

218-XVI (în vigoare la 31.05.2009). În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 3-6, art. 15 din 16.01.2009. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 78-84, art. 100 din 17.03.2009. <http://weblex.md/item/view/iddbtype/1/id/a98d0360e-c8ebbdd081501dd49144272>. Vizitat: 13.08.2017.

4. Stati V. Infracțiuni în care mijlocul de transport apare ca obiect material sau ca mijloc de săvârșire a infracțiunii. Material didactico-științific. Chișinău: CEP USM, 2010. 352 p.

5. Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr. 1ra-926/2014. Decizie din 11.06.2014, mun. Chișinău. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=2444. Vizitat: 13.08.2017.

6. Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr. 1ra-120/2016. Decizie din 12.04.2016, mun. Chișinău. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=6341. Vizitat: 13.08.2017.

RECENZENT:

Viorel V. BERLIBA,
conferențiar universitar, doctor
habilitat în drept.

DATE DESPRE AUTORI:

Vasile CONTESCU
– Head of Operations Unit of
Operational Management General
Directorate of the General In-
spectorate of Border Police of the
Ministry of Internal Affairs of the
Republic of Moldova,
Phone: 068833334,
e-mail: vasile.contescu@border.gov.md.

Vitalie SPATARI

- Chief of Crime Investigation Di-
vision of Balti Police Inspectorate
of General Police Inspectorate,
police colonel,
Phone: 079569950,
e-mail: spatarimariana@mail.ru.

CZU 343.352

ELEMENTUL MATERIAL AL INFRAȚIUNII DE ÎMBOGĂȚIRE ILICITĂ: ANALIZĂ COMPARATIVĂ

Ion CRUDU,

doctorand, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

REZUMAT

Infracțiunea de îmbogățire ilicită a fost introdusă în limitele normativului penal al Republicii Moldova prin Legea nr. 326/2013 și a intrat în vigoare la 25 februarie 2014. Elementul material al infracțiunii în cauză este descris sub forma unei fapte (acțiuni) prejudiciabile unice – deținerea bunurilor în cazul în care valoarea acestora depășește substanțial mijloacele dobândite. În context, se consideră că formularea acestui element nu punctează cu adevărat pe semnificația infracțiunii de îmbogățire ilicită. Mai cu seamă că legislația penală care a stat la baza adoptării acestui text normativ pune în vedere într-un alt mod elementul material al infracțiunii de îmbogățire ilicită.

Cuvinte-cheie: îmbogățire ilicită, deținere, bunuri, mijloace dobândite.

THE MATERIAL ELEMENT OF THE OFFENSE(crime) OF ILLICIT ENRICHMENT: comarative analyze

Ion CRUDU,

PhD candidate, The Free International University of Moldova

SUMMARY

The offense of enrichment was introduced within the limits of the Moldovan criminal law by Law no. 326/2013 and entered into force on 25 February 2014. The material element of the offense in question is described as a single damaging act - the possession of the goods if their value exceeds substantially the acquired resources. In the context, it is considered that the formulation of this element does not really point to the significance of the illicit enrichment offense. In particular, the criminal legislation underlying the adoption of this normative text otherwise deals with the material element of the offense of illicit enrichment.

Keywords: illicit enrichment, possession, goods, acquired resources.

Introducere. La baza justificării includerii în acțiune a art. 330² din C. pen. al RM (după cum este vizat de nota informativă la proiectul legii de adoptare a acestei norme) au stat anumite reglementări de ordin internațional și european, precum și legislațiile penale ale unor asemenea state precum Argentina, Ecuador, El Salvador, Paraguay, Peru, Venezuela, Hong Kong etc. În context, se precizează că la nivel european o asemenea componentă de infracțiune se regăsește doar în legislația Ucrainei și Lituaniei [1].

În opinia noastră, legiuitorul din Republica Moldova, deși a adoptat

o normă care vizează infracțiunea de îmbogățire ilicită, a deviat de la conținutul normativ care a fundamentat răspunderea penală pentru această infracțiune în statele de referință, precum și nu a descris în volum deplin conținutul elementului material al acestei infracțiuni. Iar aceste soluții de tehnică legislativă adoptate poate pune în seamă o lipsă de eficiență aplicativă a normei care vizează răspunderea penală pentru infracțiunea de îmbogățire ilicită.

Conținut de bază. Prin Legea nr. 158 din 6 iulie 2007, Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Convenția Organizației Națiunilor

Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003 și semnată de Republica Moldova la 28 septembrie 2004 [14]. Această convenție a avut ca justificare inclusiv faptul că *dobândirea ilicită a bogățiilor personale poate fi îndeosebi dăunătoare statelor democratice, economiilor naționale și statului de drept*.

Pe această cale, Cap. 3 al Convenției ONU împotriva corupției pune accent pe următoarele compartimente: *incriminare, investigare și reprimare*. În acest context, în limitele incriminărilor prevăzute de conținutul Convenției se înscriu: *corupția agenților publici naționali* (art. 15), *corupția agenților publici străini și a funcționarilor organizațiilor publice internaționale* (art. 16), *sustragerea, deturnarea sau altă folosire ilicită de bunuri de către un agent public* (art. 17), *traficul de influență* (art. 18), *abuzul de funcții* (art. 19), *îmbogățirea ilicită* (art. 20), *corupția în sectorul privat* (art. 21), *sustragerea de bunuri în sectorul privat* (art. 22), *spălarea podusului infracțiunii* (art. 23), *tăinuirea* (art. 24), *obstrucționarea bunei funcționări a justiției* (art. 25) [15].

În corespundere cu art. 20 al Convenției ONU împotriva corupției, *sub rezerva Constituției sale și a principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul în care actele au fost săvârșite cu intenție, îmbogățirii ilicite, adică o mărire substanțială a patrimoniului unui agent public pe care acesta n-o poate justifica rezonabil în raport cu veniturile sale legitime* [15] (s. a.).

Anume acest fapt a determinat lansarea în 2013 (Legea nr. 326 din 23 decembrie 2013 [16]) a completării C. pen. al RM cu art. 330² – *îmbogățirea ilicită*, precum și completarea normativului penal cu alte reglementări de resort, care au

rezultat din dispozițiile Convenției ONU împotriva corupției.

Potrivit Notei informative la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care a stat la baza adoptării Legii nr. 326/2013, se specifică faptul că în contextul creării climatului „zero toleranță” față de corupție s-a considerat drept necesară aplicarea unor măsuri legislative în sensul art. 20 din Convenție prin includerea în Codul penal a unei noi componente de infracțiune art. 330² „Îmbogățirea ilicită”. În expertiza CoE (expert Tilman HOPE), se arată în Nota informativă, pe marginea proiectului legii a fost menționat că „... Îmbogățirea ilicită, după cum este definită în proiectul de lege, ar lăsa sarcina probei pe deplin la discreția urmăririi penale. În timp ce peste 40 de țări din întreaga lume au introdus deja această infracțiune, Republica Moldova ar fi prima țară din Europa, în afară de Ucraina, care ar face acest lucru. Odată ce această nouă infracțiune a trecut testul practic, ea ar putea servi ca model și pentru alte țări din regiune, care deliberează cu privire la introducerea acestei infracțiuni” [1].

Practicienii dreptului penal afirmă în mod cert că *Republica Moldova este singura în regiune care are o asemenea prevedere în legislație – îmbogățirea ilicită și ... nu se poate vedea, din experiența altor state, gradul de aplicabilitate a acestei prevederi* [17]. Este adevărat, că gradul de aplicabilitate nu poate fi măsurat pe baza normativului care nu reglementează însăși instituția respectivă. Însă, este evident că în cei peste trei ani de acțiune a normei prevăzute de art. 330² din C. pen. al RM putea fi dictată o anumită direcție spre aplicarea clară și eficientă a normei privind răspunderea penală pentru infracțiunea de îmbogățire ilicită. Cu toate acestea, gradul de cercetare și investigare a problematicii complexe legate de îmbogățirea ilicită în mod general, în particular, legate de infracțiunea de îmbogățire ilicită este redus în limite.

Potrivit art. 51 C. pen. al RM, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Conform art. 330² din C. pen. al RM, este supusă răspunderii penale și sancționată pe această cale infracțiunea de **îmbogățire ilicită**, incriminată normativ unei **persoane cu funcție de răspundere, persoane publice** (în contextul art. 330² alin. (1) C. pen. al RM), **persoane cu funcție de demnitate publică** (potrivit art. 330² alin. (2) C. pen. al RM) *dacă deține, personal sau prin intermediul unor terți, bunuri în cazul în care valoarea acestora depășește substanțial mijloacele dobândite și s-a constatat, în baza probelor, că aceste bunuri nu aveau cum să fie obținute licit* [2].

Sensul gramatical al termenului de **îmbogățire** evidențiază o *acțiune de a se îmbogăți și rezultatul ei* [3, p. 514]. **A se îmbogăți** presupune a *deveni sau a face să devină bogat; a se înavuți; a se înstări* [3, p. 514]; *a agonisi bani mulți sau bunuri numeroase, a acumula bogății, a acumula în cantități mari bunuri materiale sau spirituale* [4].

Interpretarea textuală a termenului **a deține** pune în vedere următorul sens: *a avea în stăpânire sau în păstrare un bun material, a dispune de..., a poseda* [3, p. 292]; *a avea în păstrare un bun material (fără a fi numai decât proprietarul lui); a avea în posesiune un lucru, a stăpâni* [4].

Corelarea esenței și spiritului care a fundamentat includerea în acțiune normativă a infracțiunii cu denumirea marginală de *îmbogățire ilicită*, pe de o parte, cu elementul material al infracțiunii în cauză – *deținerea*, pune în seamă anumite incoerențe tehnice. Or, în viziunea noastră, este evident că, pe baza deținerii unor bunuri, persoana se poate îmbogăți, însă această

deținere a bunurilor nu constituie însăși o îmbogățire ilicită.

Rezultă clar din dispozițiile normativului penal că infracțiunea de îmbogățire ilicită este imputată doar subiecților activi speciali – persoana cu funcție de răspundere, persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică. Este foarte dificil de a se proba faptul deținerii unor bunuri de către acești subiecți activi speciali la etapa aflării în exercițiul funcției sale, dar numai când persoana nu se mai regăsește în această funcție invocată. Această dificultate rezultă mai cu seamă din ipoteza precum că acțiunea de deținere are un caracter continuu, iar momentul de consumare a unei acțiuni continue este reglementat expres de lege [2]. În baza art. 29 alin. (2) C. pen. al RM, *infracțiunea continuă se consumă din momentul încetării activității infracționale sau datorită survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.*

Acest curs al ideii consemnate poate fi urmărit și pe baza analizei legislațiilor care au stat la baza elaborării și adoptării textului art. 330² C. pen. al RM.

A. Astfel, Capitolul Ixa al C. pen. al Argentinei este intitulat - *Îmbogățirea ilicită a funcționarilor și angajaților* [5]. În acest sens, art. 268(1) C. pen. al Argentinei [6] pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani și descalificare specială perpetuă funcționarul public care **a folosit în scop material, pentru sine sau pentru o terță persoană, informații sau date rezervate pentru cei aflați în funcția respectivă.** În fapt, constatăm implementarea unui sistem de protecție pe cale penală a lipsei conflictului de interese [7].

Conform art. 268(2) C. pen. al Argentinei se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani, amendă de 50% din valoarea de îmbogățire și descalificare absolută perpetuă, **fapta funcționarului public, care, atunci când este necesar, nu justifică, în mod corespunzător, sursa de îmbogățire patrimonială a sa sau intermediar o ascunde, aceas-**

tă faptă fiind comisă după preluarea unei funcții publice sau a ocupării forței de muncă și până la 2 ani după încetarea performanțelor. Este important a consemna, că C. pen. al Argentinei prevede expres că îmbogățirea este apreciată ilegală nu numai în cazurile în care activele au crescut cu bani, lucruri sau bunuri, ci și atunci când au fost anulate datorii sau obligații eventuale stinse [7].

Legislația argentiniană prevede și răspunderea penală a participanților la comiterea infracțiunii de îmbogățire ilicită și anume, se stabilește că persoana care a determinat ascunderea faptului de îmbogățire ilicită va fi pedepsită cu aceeași pedeapsă ca și făptuitorul.

În corespundere cu art. 268(3) C. pen. al Argentinei [8] se pedepsește cu închisoare de la 15 zile la 2 ani și descalificare perpetuă - funcționarul public, care, datorită poziției sale, **a fost obligat prin lege să depună o declarație de dezvăluire financiară și cu rea intenție a omis să facă acest lucru, precum și pentru falsificarea datelor cuprinse în această declarație.** În context, stabilim răspunderea penală pentru falsul în declarații, infracțiune incriminată la art. 352¹ C. pen. al RM, care, conform legislației penale argentinienne - face parte dintr-un unic sistem de incriminare a îmbogățirii ilicite [7].

În contextul unui vizer comparativ al elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 330² C. pen. al RM cu art. 268 (2) C. pen. al Argentinei, stabilim că:

a)

► în cazul normativului penal al Republicii Moldova, există o singură infracțiune de îmbogățire ilicită – art. 330² C. pen. al RM;

► în ipoteza cadrului normativ al Argentinei se identifică un sistem de infracțiuni, care completează, toate în ansamblu, limitele fenomenului de îmbogățire ilicită a funcționarilor și angajaților (art. 268(1); art. 268(2), art. 268(3) C. pen. al Argentinei (este de subliniat că unele dintre norme care sunt vi-

zate de C. pen. al Argentinei, sunt reglementate și în C. pen. al RM, doar că în alt context și în alt cadru de relații sociale – de exemplu, infracțiunea de fals în declarații – art. 352¹ C. pen. al RM);

b)

► în cazul normativului penal al Republicii Moldova, elementul material al infracțiunii de îmbogățire ilicită este doar formulat printr-o acțiune unică continuă - **deținerea;**

► în cazul normelor juridico-penale adoptate de Argentina – elementul material al infracțiunii direct incidente îmbogățirii ilicite este reflectat prin:

- nejustificarea în modul corespunzător a sursei de îmbogățire patrimonială;

- ascunderea sursei de îmbogățire.

Este principial faptul indicat de către legiuitorul argentinian, precum că cetățeanul ar avea o obligațiune legală de a anunța pe perioada exercitării unor activități publice sursele de obținere a veniturilor. În cazul în care nu-și onorează această obligațiune – de a justifica îmbogățirea patrimonială efectivă – intervine infracțiunea de îmbogățire ilicită (art. 268(2) C. pen. al Argentinei);

c)

► în cazul normativului penal al Republicii Moldova, elementul vizat poate fi reținut doar în perioada în care persoana cu funcție de răspundere, persoana publică sau persoana cu funcție de demnitate publică exercită mandatul său public;

► din conținutul normativului penal al Argentinei rezultă clar că îmbogățirea ilicită poate fi continuată și chiar cel mult doi ani după epuizarea deținerii mandatului public, adică funcționarul sau angajatul fiind obligat prin lege să poată justifica și să nu ascundă îmbogățirea patrimonială, sursa acesteia - chiar și doi ani după deținerea funcției în cauză.

B. În C. pen. al Ecuadorului este prevăzut Cap. VIII dedicat reglementării fenomenului infracțional

al îmbogățirii ilicite [9]. În corespundere cu norma penală inclusă în această lege, îmbogățirea ilicită constituie **creșterea nejustificată a activelor unei persoane**, produse în timpul sau ca urmare a poziției sau performanței unei funcții publice, care nu este rezultatul unui câștig sau a unui venit obținut în mod legal. Îmbogățirea ilicită este pasibilă de o pedeapsă de la 2 până la 5 ani de închisoare și restituirea în cantitate dublă a bunurilor care au constituit îmbogățirea ilicită, cu condiția ca acestea să nu constituie o altă infracțiune. O variantă specială agravantă este prevăzută pentru funcționarii sau angajații, care gestionează fonduri ale băncilor centrale, credite în cadrul sistemului de Dezvoltare și Comerț și la Institutul ecuadorian de Securitate socială [10].

Este important a sublinia faptul că legislația penală a Ecuadorului, de fiecare dată consemnează corespunderea normei penale cu reglementările constituționale de resort sau cu alte acte normative de blanchetă. În context, în C. pen. al Ecuadorului [9] este prevăzut expres corespunderea reglementărilor penale în materie de îmbogățire ilicită Constituției Republicii Ecuador, în special art. 131, 231, 233. În particular, art. 131, 231, 233 ale Constituției Republicii Ecuador prevăd obligația de respectare a unor exigențe de serviciu public, pentru încălcarea acestor obligații intervenind inclusiv răspunderea penală. De asemenea, este prevăzută obligația constituțională de prezentare a declarațiilor de capital, iar neprezentarea acesteia în mod premeditat sau prezentarea unei declarații false completând limitele de acțiune a fenomenului infracțional al îmbogățirii ilicite. De altfel, sub rezerva sancțiunilor stabilite de delapidare, șantaj, îmbogățire ilegală sunt toți funcționarii publici. În context, se prevede în mod expres că acestea nu sunt scutite de responsabilități pentru actele îndeplinite în exercițiul funcției de serviciu și pentru omisiuni în acest sens [11].

În contextul comparației făcute rezultă că:

a)

► în cazul normativului penal al Republicii Moldova îmbogățirea ilicită este vizată ca o infracțiune individuală – art. 330² C. pen. al RM;

► rezultând din analiza C. pen. al Ecuadorului, stabilim că acesta

privește îmbogățirea ilicită nu ca o infracțiune particulară, ci ca un fenomen infracțional complex (așa cum procedează și legiuitorul din Argentina);

b)

► conform C. pen. al RM, după cum am consemnat anterior, elementul material al infracțiunii este vizat de fapta unică continuă – *deținerea*;

► din analiza infracțiunii de îmbogățire ilicită prevăzută de legea penală ecuadoriană, fapta constă în *creșterea nejustificată a activelor persoanei*;

c)

► potrivit legislației penale a Republicii Moldova, îmbogățirea ilicită este legată expres de funcția de răspundere, funcția publică, funcția de demnitate publică, tacit identificându-se timpul de comitere a acesteia – adică în perioada deținerii mandatelor acestor funcții publice;

► conform legii penale a Ecuadorului, acest semn al timpului se extinde nu numai la perioada deținerii funcției publice, dar și ulterior – stabilindu-se obligatoriu că aceste active au fost anume drept urmare a poziției sau performanței funcției publice;

d)

► în conformitate cu C. pen. al RM, urmează să se detalizeze condiția de incriminare a infracțiunii prevăzute de art. 330² C. pen. al RM, și anume că *mijloacele dobândite, în baza probelor, nu aveau cum să fie obținute licit*; adică se merge pe ideea verificării mijloacelor prezumate a fi obținute licit (dar nu se cunoaște în fapt dacă ele sunt obținute licit sau ilicit);

► din analiza C. pen. al Ecuadorului rezultă că se supune verifi-

cării bunurile obținute cu adevărat licit, iar celelalte bunuri obținute decât ca fiind licit – se consideră ilicit și conturează posibilitatea incriminării infracțiunii de îmbogățire ilicită.

C. Conform art. 333 C. pen. al El Salvador [12], funcționarul, autoritatea publică sau funcționarul public, care cu ocazia activității de serviciu sau funcției exercitate **obține nejustificat patrimoniul** se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani [13]. Cu aceeași pedeapsă va fi sancționat *participantul care a stimulat creșterea patrimonială nejustificată*.

În context, stabilim faptul că legiuitorul din statul El Salvador pune în vedere o acțiune unică simplă – **obținerea nejustificată de patrimoniu**, dându-i eficiență aplicativă mult mai consistentă, în viziunea noastră, decât legiuitorul din Republica Moldova. Or, anume dobândirea (obținerea) nejustificată a bunurilor în timpul exercitării unui mandat public și reflectă cu adevărat semnificația infracțiunii de îmbogățire ilicită, dar nu deținerea acestora.

D. Statul Peru a prevăzut în Cap. II (Delicte comise de către funcționarii publici) – secțiunea IV, care este denumită Coruperea funcționarilor [19]. Art. 401 [20] (*Îmbogățirea ilicită*) pune în evidență în mod expres că *funcționarul oficial sau public care, din cauza poziției sale, s-a îmbogățit ilegal se pedepsește cu închisoare de cel puțin 5, dar nu mai mult de 10 ani*. Spre deosebire de legiuitorul din Republica Moldova, cel din Peru lasă să se înțeleagă sensul direct și textual al noțiunii de *îmbogățire ilicită*, această sintagmă imprimând și sens elementului material al infracțiunii.

E. C. pen. al Ucrainei incriminează infracțiunea de îmbogățire ilicită printr-un act (acțiune) unică. Conform art. 368-2 alin. 1 C. pen. al Ucrainei este supusă răspunderii penale *dobândirea de către o persoană care exercită o funcție în cadrul administrației publice centrale sau locale în proprietatea*

sa a activelor în valoarea considerabilă, legalitatea temeiurilor de dobândire a acestora nefiind confirmată prin probe, precum și transmiterea acestor active altor persoane, infracțiunea în această variantă tipică fiind pasibilă de o pedeapsă în forma privațiunii de libertate pe un termen de până la 2 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, cu confiscarea averii [18]. Individualizarea spre agravare a răspunderii penale o face legiuitorul ucrainean pe baza unor semne subiective:

– persoana cu funcție de răspundere care ocupă o funcție importantă, limitele sancțiunii fiind ridicate la: privațiune de libertate pe un termen de la 2 la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, cu confiscarea averii;

– persoana cu funcție de răspundere care ocupă o funcție deosebit de importantă, limitele sancțiunii fiind ridicate la: privațiune de libertate pe un termen de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, cu confiscarea averii.

Spre deosebire de legiuitorul din Republica Moldova, cel din Ucraina oferă și multiple interpretări legale normei prevăzute de art. 368-2 C. pen. al RM și anume, detalizează limitele subiecților activi ai infracțiunii, oferă interpretarea legală a unor condiții de incriminare, precum și descrie normativ conținutul unei forme de manifestare a elementului material – transmiterea activelor către terțe persoane [18].

Toate cele consemnate oferă temei de a concluziona că, în viziunea noastră, norma art. 330² C. pen. al RM urmează a fi redactată prin prisma prevederii unei acțiuni unice simple. De asemenea, considerăm necesară crearea unor limite de incriminare a mai multor fapte ce pot fi incidente infracțiunii de

îmbogățire ilicită, în particular, este posibilă preluarea *transmiterii bunurilor către terțe persoane* din C. pen. al Ucrainei.

Concluzii

1. Legiuitorul din Republica Moldova, deși a adoptat o normă care vizează infracțiunea de îmbogățire ilicită, a deviat de la conținutul normativ care a fundamentat răspunderea penală pentru această infracțiune în statele de referință, precum și nu a descris în volum deplin conținutul elementului material al acestei infracțiuni.

2. Norma prevăzută de art. 330² din C. pen. al RM poate pune în seamă o lipsă de eficiență aplicativă a acesteia.

3. Pe baza deținerii unor bunuri persoana se poate îmbogăți, însă această deținere a bunurilor nu constituie o îmbogățire ilicită.

4. Legiuitorul din statul El Salvador pune în vedere o acțiune unică simplă – obținerea nejustificată de patrimoniu, dându-i eficiență aplicativă mult mai consistentă, în viziunea noastră, decât legiuitorul din Republica Moldova.

5. Norma art. 330² din C. pen. al RM urmează a fi redactată prin prisma prevederii unei acțiuni unice simple.

6. Este necesară crearea unor limite de incriminare a mai multor fapte ce pot fi incidente infracțiunii de îmbogățire ilicită, în particular, este posibilă preluarea *transmiterii bunurilor către terțe persoane* din C. pen. al Ucrainei.

Referințe bibliografice:

1. Nota informativă la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ulterior adoptată cu nr. 326 din 23.12.2013. http://www.justice.gov.md/public/files/transparenta_in_procesul_decizional/NI_L_mod_AL_antikoruptie_07-10-2013.pdf. Vizitat: 21.08.2017.

2. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002 (în vigoare 12.06.2003). Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 72-74, art. 195, din 14.04.2009.

În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 128-129, art. 1012, din 13.09.2002. Vizitat: 21.08.2017.

3. Dicționar Explicativ al Limbii Române. Ediția a II-a. Conducătorii ediției: I. Coteanu, L. Seche, M. Seche. București: Univers Enciclopedic, 1998. 1194 p.

4. DEX online. <https://dexonline.ro/definitie/de%C8%9Bine>. Vizitat: 04.09.2017.

5. Capítulo IX bis. Enriquecimiento ilícito de funcionarios y empleados.

6. ARTICULO 268 (1). - Será reprimido con la pena del artículo 256, el funcionario público que con fines de lucro utilizare para sí o para un tercero informaciones o datos de carácter reservado de los que haya tomado conocimiento en razón de su cargo.

7. Código Penal de la Nación Argentina. Ley 11.179 (T.O. 1984 actualizado). <http://servicios.infoleg.gob.ar/infolegInternet/anexos/15000-19999/16546/texact.htm>. Vizitat: 22.08.2017.

8. ARTICULO 268 (3) — Será reprimido con prisión de quince días a dos años e inhabilitación especial perpetua el que, en razón de su cargo, estuviere obligado por ley a presentar una declaración jurada patrimonial y omitiere maliciosamente hacerlo. El delito se configurará cuando mediando notificación fehaciente de la intimación respectiva, el sujeto obligado no hubiere dado cumplimiento a los deberes aludidos dentro de los plazos que fije la ley cuya aplicación corresponda. En la misma pena incurrirá el que maliciosamente, falseare u omitiere insertar los datos que las referidas declaraciones juradas deban contener de conformidad con las leyes y reglamentos aplicables. (Artículo incorporado por art. 39 de la Ley N° 25.188 B.O. 1/11/1999. Vigencia: a los ocho días desde su publicación.).

9. Código Penal NORMA: Codificación s/n STATUS: Vigente PUBLICADO: Registro Oficial Suplemento 147 FECHA: 22 de Enero de 1971. https://www.oas.org/juridico/mla/sp/ecu/sp_ecu-int-text-cp.pdf. Vizitat: 22.08.2017.

10. CAPITULO VIII Del Enriquecimiento Ilícito Nota: Capítulo incorporado por el Art. 2 de la Ley No. 6, publicada en Registro Oficial Suplemento 260 de 29 de Agosto de 1985.

Art. ...- Constituye enriquecimiento ilícito el incremento injustificado del patrimonio de una persona, producido con ocasión o como consecuencia del desempeño de un cargo o función pública, que no sea el resultado de sus ingresos legalmente percibidos. Nota: Artículo incorporado por el Art. 2 de la Ley No. 6, publicada en Registro Oficial Suplemento 260 de 29 de Agosto de 1985. Nota: Artículo sustituido por Ley No. 47, publicada en Registro Oficial 422 de 28 de Septiembre del 2001. CONCORDANCIAS: - CONSTITUCION DE LA REPUBLICA DEL ECUADOR 2008, Arts. 131, 233 Art.- El enriquecimiento ilícito se sancionará con la pena de dos a cinco años de prisión y la restitución del duplo del monto del enriquecimiento ilícito, siempre que no constituya otro delito. Nota: Artículo incorporado por el Art. 2 de la Ley No. 6, publicada en Registro Oficial Suplemento 260 de 29 de Agosto de 1985. Nota: Artículo sustituido por Ley No. 47, publicada en Registro Oficial 422 de 28 de Septiembre del 2001. Art. 296-C.- Son aplicables los dos artículos innumerados anteriores, a quienes como funcionarios o empleados, manejen fondos de los Bancos Central, del Sistema de Crédito de Fomento y Comerciales y del Instituto Ecuatoriano de Seguridad Social. Nota: Artículo incorporado por el Art. 2 de la Ley No. 6, publicada en Registro Oficial Suplemento 260 de 29 de Agosto de 1985. CONCORDANCIAS: - CONSTITUCION DE LA REPUBLICA DEL ECUADOR 2008, Arts. 131, 231, 233.

11. Constitución Política del Ecuador. https://constitutii.files.wordpress.com/2013/02/constitucion2008_final.pdf. Vizitat: 22.08.2017.

12. Código Penal. Decreto N° 1030.- La Asamblea Legislativa de la Republica de El Salvador. https://www.oas.org/dil/esp/Codigo_Penal_El_Salvador.pdf. Vizitat: 22.08.2017.

13. Enriquecimiento ilícito. Art. 333.- El funcionario, autoridad pública o empleado público, que con ocasión del cargo o de sus funciones obtuviere incremento patrimonial no justificado, será sancionado con prisión de tres a diez años. (11) En la misma pena de prisión incurrirá la persona interpuesta para simular el incremento patrimonial no justificado. En todo caso, se impondrá inhabilitación especial para el ejercicio del cargo o empleo por el mismo tiempo.

drá inhabilitación especial para el ejercicio del cargo o empleo por el mismo tiempo.

14. Legea nr. 158 din 6 iulie 2007 privind ratificarea Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 20.07.2007, nr. 103-106, art. 451. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=324536>. Vizitat: 21.08.2017.

15. Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției. <http://www.cdep.ro/proiecte/2004/400/40/5/conv445.pdf>. Vizitat: 21.08.2017.

16. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 326 din 23.12.2013 (în vigoare 25.02.2014).

17. Manole V. Două cauze penale pentru îmbogățire ilicită. <http://www.moldovacurata.md/news/view/doua-cauze-penale-pentru-imbogatire-ilicita>. Vizitat: 30.04.2017.

18. Преступления в сфере служебной деятельности. Уголовный кодекс Украины - Особенная часть. Раздел 17 - Уголовного Кодекса Украины Преступления в сфере служебной деятельности. <http://megget.kiev.ua/kodeks/ugolovniy-kodeks/razdel-1-17/>. Vizitat: 22.08.2017.

19. Código Penal del Peru. https://www.unifr.ch/ddp1/derechopenal/legislacion/l_20080616_75.pdf. Vizitat: 22.08.2017.

20. Artículo 401.- Enriquecimiento ilícito El funcionario o servidor público que, por razón de su cargo, se enriquece ilícitamente, será reprimido con pena privativa de libertad no menor de cinco ni mayor de diez años. Concordancias: Const.: art. 39; C.P.: arts. 29 y 425; L.O.P.J.: arts. 199 inc. 2, 203, 204 y 205. Ley N° 26689 art. 1 Artículo 401 A.- Decomiso En todo caso, los donativos, dádivas o presentes serán decomisados. (*) (*) Artículo incorporado por el Artículo 2° del Decreto Ley N° 25489, publicado el 10.05.92 156 Concordancias: Const.: art. 39; C.P.: arts. 29 y 425; L.O.P.J.: arts. 199 inc. 2, 203, 204 y 205; Artículo 401-B.- Adjudicación al Estado de bienes decomisado Los bienes decomisados e incautados durante la investigación policial y proceso judicial, serán puestos a disposición del Ministerio de Justicia; el que los asignará

para su uso en servicio oficial del Poder Judicial y el Ministerio Público, en su caso, bajo responsabilidad. De dictarse sentencia judicial absolutoria se dispondrá la devolución del bien a su propietario. Los bienes decomisados o incautados definitivamente serán adjudicados al Estado y afectados en uso a los mencionados organismos públicos. Aquellos bienes que no sirvan para este fin serán vendidos en pública subasta y su producto constituirá ingresos del Tesoro Público. (*) (*) Artículo incorporado por el Artículo 2° del Decreto Ley N° 25489, publicado el 10.05.92 y rectificado por Fe de Erratas, publicada el 12-05-92 en el diario oficial El Peruano. Concordancias: Const.: art. 39; C.P.: arts. 29 y 425; L.O.P.J.: arts. 199 inc. 2, 203, 204 y 205.

RECENZENT:

Viorel V. BERLIBA,
conferențiar universitar,
doctor habilitat în drept.

DATE DESPRE AUTOR:

Ion CRUDU,
– Șef secție, Centrul Național
Anticorupție
Tel.: 068011688
e-mail: ion.crudu@mail.ru

ABOUT THE AUTHOR:

Ion CRUDU,
– Head of Section, National Anti-
corruption Center
Tel.: 068011688
e-mail: ion.crudu@mail.ru